VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Za tajemstvím kláštera a zaniklých osad do Dobré Vody

GPS souřadnice: 49.9862111, 12.9851786

Praktické informace

Délka trasy: 7 km

Obtížnost: Středně těžká trasa pro děti od 7 let. Trasa vede lesními i polními cestami, sem tam kopeček. Kola ani kočárky neprojedou. Pejskům se výlet líbit bude, ale v obci musejí být na vodítku

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: Nejrychleji se do Dobré Vody dostanete, když se vydáte po E48 na Rakovník a pak po D6 na Karlovy Vary. Sjedete u Bochova a pofrčíte na Toužim, pak na Dobré Pole. Přibližně 140 km zvládnete za necelé dvě hodiny.

Klášter Matky Boží

Klášterní prodejna je otevřena:
v sobotu: 14.30–16.15
v neděli: 9.15–10.00, po mši svaté (cca 11.30–11.55) a odpoledne 14.30–15.30.

Parkování: U kláštera je parkoviště zdarma.

Možnost občerstvení: Svačinku s sebou. ☺

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství:
Toužim, Teplá, Krsy, Nečtiny, Manětín, Rabštejn nad Střelou, Štědrá, Bochov, Valeč, Plasy, Kralovice, Kožlany atd.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

vydejte se s námi na cestu krajinou, která na první pohled působí klidně a nenápadně, ale ukrývá mnoho příběhů – do Dobré Vody v Postřelí.

Čeká nás cesta od kláštera v Novém Dvoře přes lesy a aleje až k Telecímu potoku a zaniklé vesnici Dřevohryzy. Po cestě objevíme místa, kde kdysi žili lidé, pracovali mlynáři a počasí zarputile pozoroval významný český vědec. Navštívíme také pozůstatky starého Röllerova mlýna a zastavíme se u tajemné Dřevohryzské kyselky. Naše cesta nakonec povede do samotné Dobré Vody, která má za sebou mnohem bohatší historii, než by se mohlo zdát.

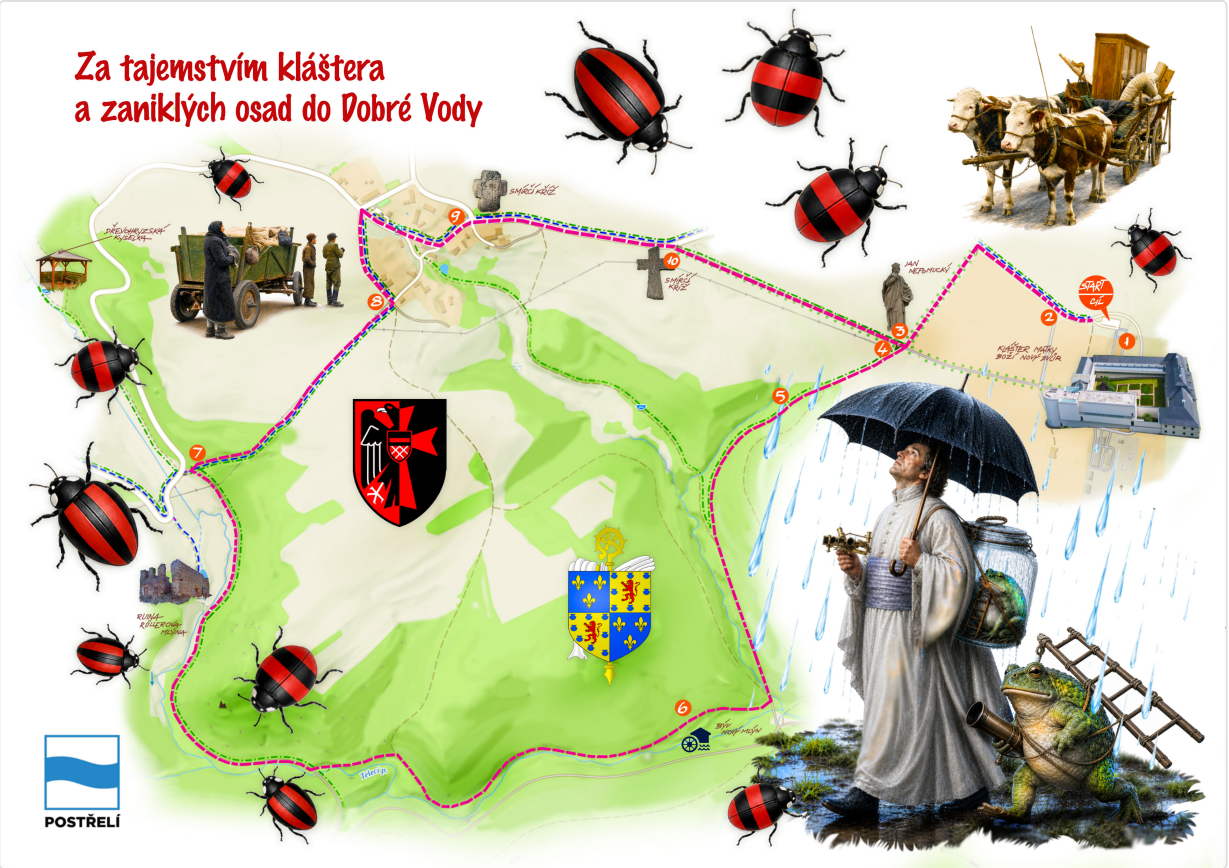
Výlet s tajenkou vznikl s podporou a pomocí Destinační společnosti Postřelí, je tedy pro všechny zdarma. ☺

Dopis dětem

Ahoj, holky a kluci, dnešní výlet bude trochu jako cesta časem, protože postupně odhalíme stopy minulosti ukryté v krajině. Pozorně si proto všímejte nejen toho, co vidíte, ale také toho, co už dnes na první pohled vidět není. Na jednotlivých místech budete získávat indicie, které vás postupně dovedou k tajence.

Stejně jako k našim ostatním výletům jste i k tomuto dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst správné texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny dnešní úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Doplňovačka

Zaparkujte na k tomu určené ploše u **kláštera v Novém Dvoře**. Už když k němu budete přijíždět kolem živého plotu, překvapí vás čistota okolí a klid… A také to, že klášter vůbec nevypadá jako klášter. Prostě vypadá jinak, než si kláštery obvykle představujete. Žádná gotika nebo baroko, ale moderní architektura.

Místo, kde náš výlet začíná, má ale mnohem delší historii, než by vás při pohledu na dnešní moderní klášter napadlo.

Dovnitř se však podívat nemůžeme. Klášter Nový Dvůr totiž není nic jako muzeum, kam může návštěvník kdykoli vstoupit. Je to skutečný obývané a náramně živé sídlo, kde se činí trapističtí mniši. Některé části jsou proto uzavřené, aby návštěvníci bratrům nelezli do „obýváků“, natož do „ložnic“ či na pracoviště. Hosté však mohou v určených časech navštívit kostel nebo klášterní prodejnu a zvenku si prohlédnout pozoruhodné spojení staré barokní stavby s moderní architekturou.

Budeme to tedy respektovat a areál obejdeme tak, abychom nenarušovali soukromí klášterníků. Na což nás ostatně upozorňují cedulky.

Vyjděte z parkoviště a podívejte se na průčelí budovy, ve které si můžete zakoupit výtvory zbožných mužů. Například hořčici, paštiky či kosmetiku.

Spočítejte okna, která z této strany vidíte (i ta malinká).

Připočtěte číslici jedna.

1. **Napište výslednou číslici.**

Pokud není zavřeno, můžete se jít podívat na opatství po chodníčku spodem, ale nikam nevstupujte. Jen zabruste tam a zpátky. Okukuje zdálky. ☺

Až vše okouknete, vraťte se na parkoviště a vydejte se kolem živých plotů 100 metrů zpátky po cestě, po které jste přijeli autem.

Současné **opatství Nový Dvůr** vzniklo v areálu bývalého hospodářského dvora, který byl vybudován v 18. století pro premonstrátský klášter v Teplé. Tento klášter je odsud vzdálen jen 10 km a také tam vede jeden z našich výletů s tajenkou.

Nový Dvůr a klášter v Teplé spolu historicky souvisejí. Premonstrátský klášter v Teplé byl založen už ve 12. století a postupně získával pozemky a hospodářské dvory v širokém okolí. Nový Dvůr byl v 18. století vybudován právě jako hospodářské zázemí kláštera v Teplé. Nebyl tedy původně samostatným klášterem, ale místem, kde se hospodařilo a odkud se tepelský klášter zásoboval. Fungoval zkrátka jako taková obří spíž, kde se potrava nejen skladovala, ale také vznikala. Jenom modlitby totiž k naplnění žaludků nestačí. Původně zde stála honosná obytná budova a tři hospodářská křídla, která uzavírala čtvercový dvůr se studnou uprostřed. V roce 1750 začala stavba hlavní správní budovy a sousedního ovčína. Obytná budova měla také soukromou kapli a sloužila jako letní sídlo tepelského opata.

Přemýšlíme, jak se sem opat na letní byt dopravoval. Myslíte, že přijel kočárem? Nebo že by došel pěšky? Možná jel na koni, možná na oslíkovi. Kdo ví… ☺

Nalevo vidíme bránu, kterou do kláštera vcházejí mniši.

Vidíte dva kamenné kříže na zemi? A ten na zdi?

Krásná kovářská práce, že? Kříž je zakončen jakýmisi špicemi. Každá je ozdobená železnými kudrlinkami. Kolik kudrlinek na kříži napočítáte?

2. **Napište výslednou číslici.**

Ťapeme dále a silnici opustíme až u dalšího kamenného kříže. Jak? Vyrazíme do aleje nalevo. Než ovšem ke kříži dojdeme,

ještě si dovyprávíme příběh zdejšího místa.

Výrazně se změnilo ve 20. století. Po válkách a nástupu socialismu byl zrušen premonstrátský klášter v Teplé. V roce 1950 byl Nový Dvůr zestátněn a přešel pod státní statek. Budovy postupně chátraly a v lednu 1973 celý areál zasáhl ničivý požár. Po něm už nebyl řádně obnoven a postupně se měnil v ruiny. Po pádu komunistického režimu vznikla mezi českými a slovenskými zájemci o mnišský život myšlenka obnovit v Čechách trapistickou komunitu. I začala se psát nová kapitola tohoto zajímavého místa.

První zájemci odešli do francouzského opatství Sept-Fons, kde se připravovali na řeholní život. Na konci ledna 1999 mniši objevili právě ruiny Nového Dvora. Místo je zaujalo svou odlehlostí a vhodností pro řeholní život. V květnu 2000 začaly první stavební práce. Historické budovy nebyly úplně zbourány, část starého areálu byla obnovena: K ní byly připojeny nové stavby potřebné pro život komunity. Na projektu se podílel britský architekt John Pawson spolu s českým architektem Janem Soukupem. Nová architektura je velmi jednoduchá a minimalistická. Pracuje především s čistými geometrickými tvary, světlem a prostorem. Díky tomu vzniklo zajímavé spojení staré barokní hospodářské stavby s moderní architekturou.

Vstupujeme do krásné aleje… Nalevo máme živý plot, který ohraničuje opatství. Jdeme podél něj.

Věděl by někdo z vás, kdo jsou trapisté? Nejsou to lidé, co by rádi někoho trápili, ale mniši, kteří patří k přísné větvi cisterciáckého řádu. Žijí společně v klášterech a svůj život věnují hlavně modlitbě, práci a pomoci druhým. Snaží se žít skromně, jednoduše a podle pravidel, která pocházejí už z doby svatého Benedikta.

Trapisté mají také pravidlo mlčenlivosti. Což samozřejmě neznamená, že by celý den vůbec nemluvili. Přehnaně upovídaní ale rozhodně nejsou. Rozmluví se, když je to potřeba. Například při práci nebo při důležitých společných činnostech. Hodně času tráví v tichu, aby se mohli soustředit na modlitbu a přemýšlení. Takže až vám maminka nebo paní učitelka řeknou, že si máte hrát na trapisty, znamená to, že máte sklapnout.

V klášteře Nový Dvůr žijí trapisté od roku 2002 a starají se také o hospodářství, zahrady, dílny a další práce spojené s chodem svého domova.

Dnešní mniši zde žijí podle řehole svatého Benedikta. Jejich život stojí na spojení modlitby a práce. I v současnosti se proto činí mnoha způsoby. Jejich péči neuniknou ani pastviny a lesy.

Dovedete si představit, že byste žili v klášteře? A že byste nemohli brebentit od rána do večera? Zkuste vydržet nemluvit alespoň k soše Jana Nepomuckého. Kdopak to dokáže?

Vidíte na loukách kolem sebe ty zvláštní tyče ve tvaru T? Věděl by někdo k čemu slouží?

Když v poli uvidíte vysokou tyč ve tvaru písmene T, není tam náhodou. Je to taková malá rozhledna pro dravce. Na její vršek si můžou sednout třeba káně nebo poštolka, odpočinout si a současně pozorovat pole. Což je náramně praktické, protože pohodlné. Jakmile dravec zahlédne hraboše, může se za ním vrhnout. Člověk tak vlastně postavil dravcům jednoduché „křeslo“, ze kterého mohou lovit. Tomu říkám pravá sedavá práce…

Nalevo mijíme poslední bránu k opatství. Je na ní cedule.

3. **Opište první slovo.**

Přicházíme k **soše Jana Nepomuckého**. Tohoto svatého potkáváme na našich cestách nejčastěji a psali jsme o něm už tolikrát, že už nevíme, co máme přidat nového. Ti, co s námi chodí na výlety s tajenkou pravidelně, již všechno důležité ví. Co byste dokázali o Nepomukovi říci vy?

Svatý Jan Nepomucký patří mezi nejznámější české světce. Narodil se kolem roku 1340 v Pomuku (dnešním Nepomuku) a stal se knězem, později významným církevním hodnostářem. Podle legendy odmítl králi Václavu IV. prozradit zpovědní tajemství královny Žofie, a proto byl roku 1393 mučen a shozen z Karlova mostu do Vltavy. V místech na hladině, kde se jeho tělo zanořilo, se prý objevilo pět hvězd. Proto ho na sochách poznáme podle pěti hvězd kolem hlavy. Je patronem Čech, kněží, zpovědníků, mlynářů, vodáků a lidí spojených s vodou. Jeho sochy proto často najdeme u mostů, řek, potoků a rybníků. Zajímavé je, že historici již dlouho upozorňují, že příběh o zpovědním tajemství vznikl až později a skutečný důvod jeho smrti byl složitější. Což je ale mrtvému Honzíkovi nejspíš dost jedno.

Jak jsme na tom s hvězdičkami u tohoto svatého? Kampak se nám, mršky, poděly? ☺

Jojo, upevňovat zlatá tělesa nad hlavy soch je vždy trošičku problematické! I když jde o světce.

4. **Jak se nazývá předmět, který drží Nepomuk v pravé ruce?**

Napojíme se nyní na další naučnou stezku a kráčíme do přírody. Která je ta naše? Přesně ta, která začíná za Nepomukovým levým ramenem. A také ta nejméně pohodlná. ☺ Což je věru taková naše tradice… (Věděli by rodiče, kdo mohl podobnou větu říct? Schválně…)

Míříme k Telecímu potoku a stezka, kterou kvačíme, se jmenuje Ptačí.

Zkuste z hlavy vyjmenovat alespoň 3 pěvce, 3 dravce a 3 nejznámější tažné ptáky.

Dokázali byste vysvětlit, co znamená, že je pták tažný?

Víte, co jsou tažní ptáci?

Když nastane podzim a je jasné, že co nevidět přijde zima, tažní ptáci odtáhnou. Což znamená odletí. Kam? Do teplejších krajin na jihu. Čeká je daleká cesta, třeba i přes moře. V jižních krajích je teplo a dostatek potravy. U nás by se tito ptáci v zimě neuživili. K tažným neboli stěhovavým ptákům patří třeba vlaštovka, jiřička, husa velká, čáp, špaček, skřivan a kukačka, … Taky slavík. To je jistota! O slavíkovi toho víme docela dost, protože autorka tohoto textu se jmenuje stejně. Slavík se německy řekne nachtigall… ☺

Odborníci potvrdili, že různé druhy ptáků netáhnou každý rok stejnými místy. Pravdivé není ani tvrzení, že předlouhou trasu většinou absolvují v jednom zátahu, bez jakékoli přestávky. Většina stěhovavých ptáků letí pouze několik hodin denně. Za „směnu“ zvládnou něco přes sto kilometrů. Například běžný průměr vlaštovky je 200 km. Dělají si přestávky. Přistanou, odpočinou si, nakrmí se. Mnozí řidiči by si z nich měli vzít příklad. Je-li nevlídno, klidně si pauzu protáhnou na pár dní. Cesta na africký kontinent jim tak může trvat i několik měsíců.

Chtěli byste být tažným ptákem? Nebo raději sedíte doma za pecí a létáte jen po netu? ☺

Naučnou stezku lemují cedule s obrázky ptáků.

Najděte tu s číslem 7.

Jak se jmenují ptáčci, které na panelu vidíte?

5. Jak se nazývá strakapoud druhovým jménem?

Najdete na stromech značku, která Ptačí stezku vyznačuje? Je to červený ptáček v bílém čtverci.

Jak vypadá čtverec? Namalujte ho prstem do vzduchu.

Namalujte prstíkem také obdélník. Jaký je mezi těmito tvary rozdíl?

Ptačí stezka se asi po pěti stech metrech stáčí doprava, my však kráčíme z kopce až do údolí. Nalevo mineme krmelec.

Víte, k čemu slouží? Co v něm vidíte?

Krmelec je dřevěné myslivecké zařízení, které slouží hlavně k přikrmování lesní zvěře v zimě, kdy je kvůli sněhu a mrazu obtížnější najít dostatek přirozené potravy. Nejčastěji do něj lesáci dávají kvalitní suché seno, někdy také oves nebo kukuřici. Zvěři mohou posloužit také žaludy, bukvice a kaštany. Ty je ale vhodnější položit na zem poblíž krmelce. Ke krmelci chodí například srnčí a jelení zvěř nebo divoká prasata, kolem něj ale můžeme najít i stopy zajíců a drobných ptáků. U některých krmelců bývá také sůl, kterou zvířata potřebují jako zdroj minerálů.

Kde máte krmelec vy? V chladničce? Kdo z vaší rodiny do ní chodí koukat a kochat se úplně nejčastěji?

Znáte nějakou pohádku o lesní zvěři? Co třeba o Smolíčkovi Pacholíčkovi?

Jak se jmenovaly zlé lesní ženy, které Smolíčka unesly?

Vzpomínáte si, co volal, když ho táhly pryč?

…. hory, …. doly,

mé zlaté parohy,

kde se pasou?

6. Doplňte slovo.

Napravo vidíte vysoké stromy, které jsou přelámané jako sirky. Také zde teče potok, který se za chvilku vleje do Telecího potoka. My ho budeme následovat.

Pochopitelně se ale nikam nevlejeme, jelikož nejsme tekutí. Těsně před překročením toku odbočíme na pěšinu doprava. Půjdeme tedy tak, že budeme mít Telecí potok po levé ruce. (Pokud by tato pěšina byla pro některé výletníky až moc „dobrodružná“, nechť přejdou potok a odbočí na štěrkovou cestu vedoucí doprava. Cesta je to pohodlnější, ale také o něco delší.)

Odbočíme tedy doprava. Telecí potok teče nalevo asi 10 metrů od nás.

Pokud vám to lopuší a jiné byliny umožní, sem tam mrkněte pod nohy. Třeba se vám podaří vypátrat bílé pouzdro od sluchátek, které (asi) někde v těchto místech autorka tohoto textu ztratila.

Všímejte si bílých kamenů, které jsou sem tam „pohozeny“ po pěšině. Poznáte, jakými nerosty jsou tvořeny? My myslíme, že to je křemen. Napravo ve stráni vytváří úplná křemencová moře.

Vždycky když uvidíte takový samostatný světlý kámen, na 5 vteřin na něj položte ruku. Proč? Dodá vám energii k dalšímu výšlapu. ☺ Snad…

Po 10 minutách chůze zjistíte, že je toto údolí doslova pohádkové. **Telecí potok** zde vytváří až kýčovité kulisy lesního království. Kolem rostou konvalinky, kapradí a bledule. (Záleží na roční době a přízni počasí.) A ten klid!

Jen ten název potoka nás maličko irituje. Co vás? ☺

Co byste dokázali říci o telatech? Telata jsou mláďata skotu, tedy krav a býků. Tipněte si, kolik takové telátko váží, když se narodí. Budete překvapeni. Řekněte své tipy. Kdo bude od skutečnosti nejdál, musí sám zazpívat alespoň dvě sloky známé písničky *Když jsem já sloužil*. Jdeme na to: 3…, 2…, 1…Teď! Kolik váží tele po narození?

Tele se obvykle narodí s hmotností kolem 30 až 50 kilogramů. Záleží na plemeni a velikosti matky. Už krátce po narození se dokáže postavit na nohy a začíná hledat maminku, lepe řečeno její vemeno. Telátka jsou velmi společenská. Ve stádě se skoro s každým kamarádí. S kámoši se baví pomocí zvuků, pohybů těla a pachů. Snad i díky tomu si dokážou dobře zapamatovat nejen svou máti, ale také další členy stáda.

Klopýtáme po stezce a klidně můžeme tomu, co v tipovačce prohrál, pomoci a zapívat si celou písničku. My vám sem vložíme jen poslední sloku jako nápovědu.

Když jsem já sloužil to osmé léto,

vysloužil jsem si panenku za to.

A ty boty do roboty

a ta kráva mléko dává

a to tele hubou mele

a ten vepř jako pepř

a ta husa chodí bosa

a ta kačka blátotlačka

a to kuře krákoře, běhá po dvoře,

má panenka pláče doma v komoře.

Napadá vás, proč panenka pláče? Nás určitě! Bude se muset o všechno to bionadělení starat. Krmit ho, uklízet po něm hovínka, dbát o jeho duševní zdraví a zdravé prostředí.

Připojujeme se k naučné stezce, která přichází zleva a po níž přišli ti, co si zvolili pohodlnější cestu. Stále se držíme vody a mířím doprava.

Sledujte louky za potokem vlevo. Za chviličku zahlédnete zbytky zvláštního stavení. Pokud se na ně chcete jít podívat, přeskočte potok a jukněte. Bubáci zde nebydlí, nebojte.

Zřícenina **Röllerova mlýna** připomíná dobu, kdy byla voda důležitou pomocnicí při práci. Mlýn stál v údolí Telecího potoka a využíval jeho vodu k pohonu mlýnského zařízení. Jeho historie sahá nejméně do 18. století, kdy zde žili a pracovali různí mlynáři a jejich rodiny. Ve 20. letech 20. století však tady mlynářská činnost skončila. Ale bydlelo se zde, jen se už nemlelo… Po druhé světové válce byli původní němečtí majitelé vysídleni a do domu přišla rodina Dvořákových. Žila tu přibližně do roku 1956, poté byl mlýn opuštěn a začal chátrat. Dnes tak představuje další příklad proměny krajiny po druhé světové válce. Stavba, která byla kdysi místem práce a života několika generací, se změnila v ruinu. Jaká škoda! Takové krásné místo!

Vrátíme se na cestu a kvapíme dál až k naučné tabuli.

Znáte nějakou pohádku, ve které je postava mlynáře nebo mlynářky?

My si vybavili *Princeznu ze mlejna, Hrátky s čertem* a *S čerty nejsou žerty*. Mlýn se také mihne v pohádce *Pyšná princezna.* Vybavíte si známou scénu ze mlýna, kde se zrovna zpívalo, když dovnitř vtrhli vojáci? Zahrajte si tuto scénu.

Už je to uděláno,

už je to hotovo.

Pár vajíček na rendlíček,

kousek másla do toho.

Rytíř: „Poznávám tě, jasná!“

Vzpomenete si, co udělala Krasomila, aby ji rytíř nepoznal? Pokud s sebou čirou náhodou nemáte pytlík mouky, neukazujte si to. S bahýnkem ze břehů potoka by to nebylo ono, i kdyby bylo sebejemnější.

Přicházíme na křižovatku. Potkáváme se zde se **Skokovskou poutní stezkou**, o které si více vyprávíme ve výletě s tajenkou ke klášteru ve Skocích. Také je tady odbočka k Dřevohryzské kyselce.

Jdeme si k naučné tabuli vyzvednout další písmenko do tajenky.

7. Jak se jmenuje tato trasa?

Skokovská poutní stezka je značena bílou hvězdičkou v modrém čtverci. Opatrně přejděte silnici a zkuste takovou hvězdičku najít. Máte? Tak přímo pod ní vede stezka k Dřevohryzské kyselce. Luštit u ní nebudeme, ale odbočku doporučujeme. Pokud tedy není zarostlá…

Jestli zarostlá je nebo už vás bolí nožičky, vydejte se rovnou doprava po modré značce přímo do obce Dobrá voda. Bude to váš poslední dnešní kopeček. Slibujeme. ☺

Odbočka k zaniklé vesnici a kyselce:

Pro ty, co se vydají k pramenu, máme několik zajímavých informací. Cesta nás totiž vede místy, kde kdysi stála vesnice ***Dřevohryzy****.*

Dnes už tu není, zanikla. Na jejím místě jsou hlavně pastviny. Ještě v roce 1880 zde přitom žilo 145 obyvatel. Dřevohryzy byly před druhou světovou válkou součástí německy mluvící oblasti západních Čech. Po roce 1945 došlo k vysídlení německého obyvatelstva. Jako ostatně skoro všude široko daleko. Sice byly snahy nabídnout domy a pozemky českým občanům, ale o Dřevohryzy nejspíš nikdo nestál. Nebo měly slabou reklamu. Sociální sítě přece jen v té době neexistovaly. A tak Dřevohryzy postupně zanikly.

Je zajímavé sledovat, jak se krajina změnila. Tam, kde kdysi stály domy a hospodářská stavení, občas zahlédneme zbytky kamenných zídek. Přitom tu ještě před 70 lety žili lidé, pěstovali na zahrádkách ředkvičky, topili v kamnech, chodili do školy, zlobili, plakali, radovali se, … Teď už tady skáčou jen luční kobylky.

Dřevohryzská kyselka *je minerální pramen. Její název souvisí právě s nedalekou zaniklou obcí Dřevohryzy. Pramen byl obnoven v roce 2012. Současně vznikla naučná stezka Vidžín–Telecí potok. Podle odborníků pramen vyvěrá přibližně v nadmořské výšce 625 metrů. Teplota vody je kolem 7 °C, takže na koupačku nic moc. Voda obsahuje významné množství rozpuštěného oxidu uhličitého.*

Označení „kyselka“ se používá pro minerální vodu s vyšším obsahem rozpuštěného oxidu uhličitého. Právě oxid uhličitý způsobuje typické perlení a charakteristickou chuť některých minerálních vod. Ale bacha, bacha. To, že někde tryská minerálka, ještě ani omylem neznamená, že je tato voda vhodná k pití. Její kvalita se může měnit. Pokud s vámi nešlape hygienik s potřebným nádobíčkem k rozboru, raději ji nepijte.

Stoupáme po Skokovské poutní stezce do **Dobré Vody**. Současně také jdeme po **Davidově naučné stezce**.

Jak vidíte, naučných stezek je zde požehnaně. To bude asi těmi kláštery… ☺

Tato naučná stezka je věnována významnému vědci A. M. Davidovi, který pocházel ze zaniklých Dřevohryz. Okružní trasa měří přibližně 33 kilometrů a spojuje místa spojená s jeho životem a vědeckou činností. Slavnostně byla otevřena v roce 2011. Vede například přes okolí kláštera v Teplé, Vidžín, Branišovský vrch. Zkrátka se dlouze táhne krajinou, kde se David narodil a později prováděl vědecká pozorování.

Alois Martin David byl něco jako mladý děd Vševěd. Narodil se 8. prosince 1757 v Dřevohryzech. Jeho rodiče byli rolníci a rodina patřila k poddaným tepelského kláštera. Už v dětství se ukázalo, že je mimořádně nadaný. Ve dvanácti letech začal studovat klášterní gymnázium v Teplé. Později odešel nabírat vědění do Prahy, kde se věnoval filozofii, matematice a fyzice. V roce 1780 vstoupil do premonstrátského řádu v Teplé. Se vší vášní se vnořil také do astronomie geodézie a meteorologie. Podílel se na přesných měřeních krajiny a brzy se stal významným vědcem své doby. Pro dějiny české meteorologie je velmi důležitý. V roce 1817 vydal návod k systematickému pozorování počasí a podílel se na organizování sítě meteorologických stanic v Čechách. Jeho práce přispěla k tomu, že se sledování počasí začalo provádět jednotnějším a vědečtějším způsobem. Zemřel v roce 1836 na „stařeckou slabost“ takřka v 80 letech (což byl na tehdejší dobu velmi, velmi pokročilý věk). Je pochován v Teplé.

Blížíme se k první domům v obci Dobrá Voda. Další písmenko do tajenky vyluštíme u žluté budovy věže. Což není nic jiného než rozvodna elektrického proudu. Na hnědých dveřích jsou zákazové značky. Mrkněte na tu prostřední.

8. Doplňte: Nehas vodou ani pěnovými …….

Jaj, vstupujeme do obce Dobrá Voda. Možná je vám její název povědomý, ale je to jenom proto, že Dobrých Vod je v naší republice jak nacamráno.

Proč se tolik obcí jmenuje stejně? Název Dobrá Voda většinou souvisí s pramenem nebo studánkou. Lidé si odedávna velmi vážili míst, kde vyvěrala čistá nebo chutná voda, protože byla pro život vesnice zásadní. Takové místo mohlo být považováno za „dobrou vodu“ a postupně podle něj dostala jméno i okolní osada. Neznamená to tedy, že všechny Dobré Vody založili titíž lidé nebo že spolu nějak souvisejí. Stejné názvy vznikaly na různých místech nezávisle na sobě. Jednoduše proto, že tam lidé našli důležitý nebo kvalitní pramen.

Procházíme sympatickou obcí a míříme ke křižovatce, kterou střeží kamenný smírčí kříž. Schválně, kdo ho najde první!

Smírčí kříže lidé v minulosti stavěli na místech, kde došlo k nějaké tragické události, například když byl někdo v blízkosti zabit. Měly připomínat, co se stalo, a zároveň symbolizovat smíření a odpuštění. Tyto kříže jsou většinou jednoduché, bez velkých ozdob. Často je najdeme u starých cest, v lesích nebo na okrajích vesnic.

Tento kříž původně stával v lese u hájovny Stěnská západně od Heřmanova. Jenže se na na něj postupně úplně zapomnělo. Jeho torzo bylo nalezeno při výkopových pracích na podzim roku 1997. Kříž byl opraven a v roce 1998 přemístěn do Dobré Vody. Je vysoký 56 centimetrů, široký 45 centimetrů a silný 18 centimetrů. Je vytesán z pískovce a na obou stranách má rytinu kříže v kruhu. Jeho přesné stáří ani příběh, který je s ním spojen, nejsou známé.

Výborně, aspoň si k němu můžeme historku vymyslet sami. Koho nějaká napadá?

Za smírčím křížem najděte naučnou tabuli. Je na ní namalovaná podoba obce, jak vypadala dříve.

9. Opište z mapy někdejší název vsi.

Mineme kříž i altán za ním a pomaličku obec opouštíme. Křížů však potkáme ještě několik.

Asfaltová silnička nás vede zpátky ke klášteru. Štrádujete cestou, kterou jste pravděpodobně přijeli autem. Stejnou před 100 roky jezdili i místní sedláci, mlynáři, opati, lesníci, pasáci, kramáři a další činorodí lidé. Nikoli výletníci…

Dobrá Voda nebyla v minulosti bezvýznamná. V roce 1846 zde vznikla škola a v roce 1936 byla postavena nová dvoutřídní školní budova. To ukazuje, že zde žilo dost lidí na to, aby měla obec vlastní vzdělávací instituci. A že tu nebydleli žádní tupci. Jak už jsme si vyprávěli, do konce druhé světové války zde přebývalo převážně německy mluvící obyvatelstvo. Před rokem 1946 zde ve 49 domech bydlelo 298 Dobrovoďáků. Jenže ouha, jako by nestačilo vysídlení, na počátku 60. let navíc obec postihla rozsáhlá demolice domů. Jak je nikdo neobýval, stavení chátrala. Přijely buldozery – a bylo srovnáno. Zůstaly jen vzpomínky a pár zbytečků. Ale třeba teď napravo míjíme novou památku. Je jí **kříž Objevení Nového Dvora**. Z tohoto místa vyšli 30. ledna 1999 bratři, aby na konci aleje nalezli bývalý statek, který se několik let poté proměnil v klášter.

Nachází se přibližně 500 metrů od odbočky k trapistickému klášteru Nový Dvůr, přesněji u silnice mezi Dobrou Vodou a Branišovem, na rozcestí s polní cestou (naučná Ptačí stezka) vedoucí ke klášteru.

Také je zde cedulka s číslem cyklostezky. Sečtěte všechny číslice v jejím názvu.

10. Napište výslednou číslici.

Ptačí stezka (nebo silnice) nás za 15 minut odvede zpátky ke klášteru. Kdo se bude pozorně dívat, objeví ještě jeden kamenný kříž, který dnes ještě vaši pejsci neočuchali.

Máme hotovo. Procházka i osvěta jsou u konce. Z tajenky na vás vykukuje název občanského sdružení.

Jde o neziskovou organizaci, která pomáhá lidem, co nemají zrovna na růžích ustláno, především v Dobré Vodě a dalších místech na Toužimsku a Tepelsku. Věnuje se například poradenství, pomoci rodinám s dětmi, vzdělávání, zaměstnávání a komunitním aktivitám.

Český západ vznikl v roce 2001 z iniciativy trapistických mnichů z kláštera Nový Dvůr. Když mniši stavěli svůj klášter, všimli si složité situace místní romské komunity. Několika mužům proto nabídli práci při stavbě kláštera. A právě tato spolupráce se stala základem vzniku organizace. Český západ začal v Dobré Vodě působit na začátku roku 2002.

Postupně vznikly například textilní a keramická dílna, ve kterých se mohou lidé učit pracovat. Organizace se také podílela na opravě místního panelového domu, jehož stav byl v době, kdy ho v roce 2005 odkoupila od města Toužim, velmi špatný.

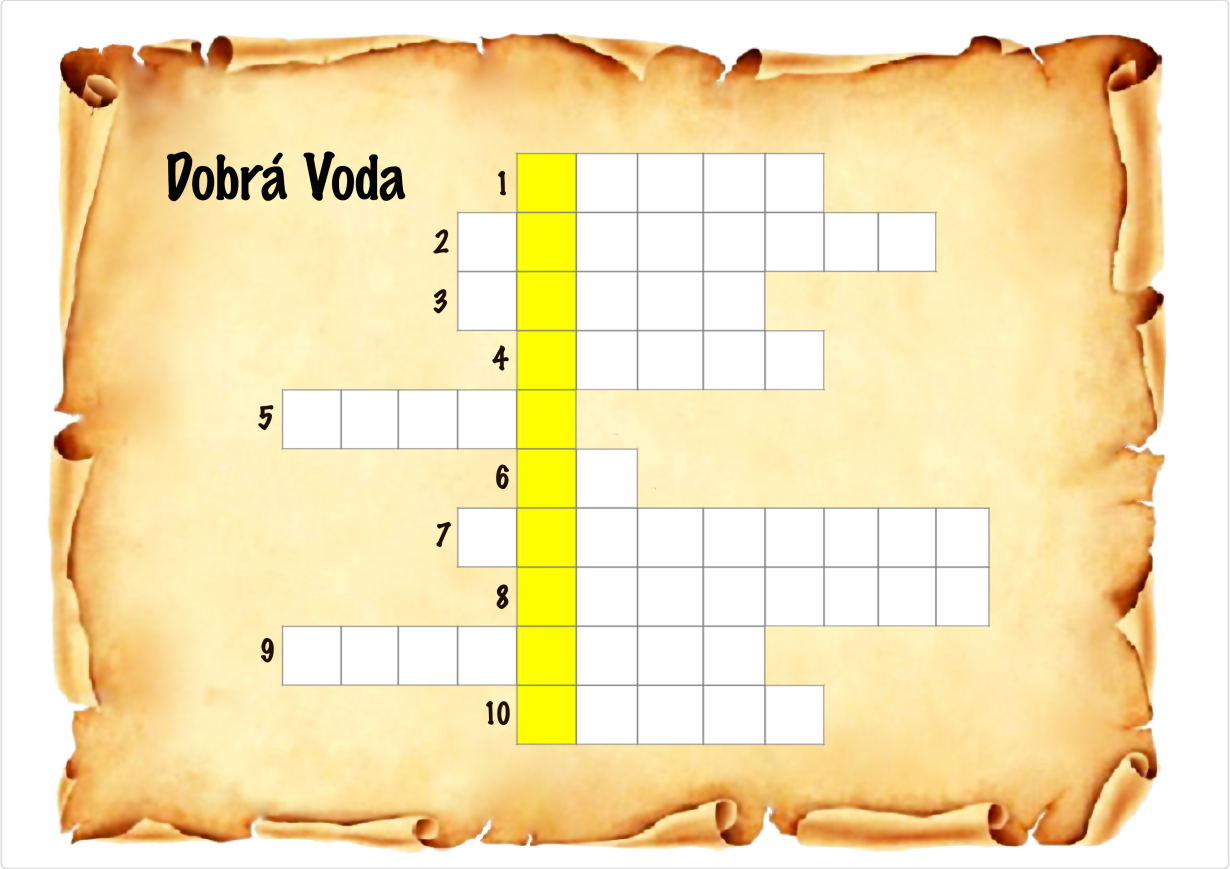
Doufáme, že se vám to dneska líbilo, a děkujeme, že jste si s námi zahráli. Také děkujeme Destinační společnosti Postřelí, že nám výlet pomohla vymyslet a nabídla ho všem výletníkům ke stažení zdarma.

Přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! ☺

V textu byly použity mj. texty z webů www.kudyznudy.cz, www.pohadkozem.cz, https://www.npu.cz, https://www.novydvur.cz, https://www.karlovyvary.cz, https://www.touzim.cz/ a dalších.

Otázky k tajence

1. **Napište výsledný počet oken.**
2. **Napište výslednou číslici.**
3. **Opište první slovo.**
4. **Jak se nazývá předmět, který drží v ruce?**
5. **Jak se nazývá strakapoud druhovým jménem?**
6. **Doplňte slovo.**
7. **Jak se jmenuje tato trasa?**
8. **Doplňte: Nehas vodou ani pěnovými …….**
9. **Opište název vsi.**
10. **Napište výslednou číslici.**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 19.11.2026 03:50